

АНАЛІЗ МЕРЕЖІ ВИЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ РІЗНИХ ФОРМ ВЛАСНОСТІ ТА РІЗНИХ АКРЕДИТАЦІЙНИХ РІВНІВ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ

© 2015 ЗАГОРОДНЯ А. А.

УДК 378.1:378.046(438)

Загородня А. А. Аналіз мережі вищих економічних навчальних закладів різних форм власності та різних акредитаційних рівнів Республіки Польщі

Метою статті є здійснення аналізу мережі вищих економічних навчальних закладів Республіки Польщі. Проаналізовано особливості організації мережі вищих навчальних закладів різних форм власності та різних акредитаційних рівнів Республіки Польщі. При виконанні аналізу автором ураховано різні чинники, серед яких: основні напрями підготовки фахівців, політичний та національний аспекти, історичний досвід та перспективні напрями розвитку. Наявність та розмаїття вищих економічних навчальних закладів у Республіці Польщі зумовлено необхідністю та потребою підготовки фахівців саме економічного профілю. Надано інформацію про низку вищих економічних навчальних закладів Республіки Польщі. Вищі країни зобов'язані бути прийнятими в обов'язковому порядку в Європейську систему обміну студентів. У статті зазначається, що аналіз регіональних ринків освіти Польщі дозволяє визначити схожість систем освіти України та Республіки Польщі, що, у свою чергу, уможливує розробку методів для ведення спільних, трансрегіональних освітніх програм.

Ключові слова: мережа вищих навчальних закладів, економіка, професійна освіта.

Бібл.: 11.

Загородня Алла Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних та педагогічних дисциплін, Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі (вул. Чигоріна, 57, Київ, 01601, Україна)

E-mail: z_alla@i.ua

УДК 378.1:378.046(438)

Загородня А. А. Анализ сети высших экономических учебных заведений разных форм собственности и разных аккредитационных уровней Республики Польша

Целью статьи является осуществление анализа сети высших экономических учебных заведений Республики Польша. Проанализированы особенности организации сети высших учебных заведений разных форм собственности и разных аккредитационных уровней Республики Польша. При выполнении анализа автором учтены различные факторы, среди которых: основные направления подготовки специалистов, политический и национальный аспекты, исторический опыт и перспективные направления развития. Наличие и разнообразие высших экономических учебных заведений в Республике Польша обусловлено необходимостью и потребностью подготовки специалистов именно экономического профиля. Предоставлена информация о ряде высших экономических учебных заведений Республики Польша. Вузы страны обязаны быть приняты в обязательном порядке в Европейскую систему обмена студентами. В статье отмечается, что анализ региональных рынков образования Польши позволяет определить сходство систем образования Украины и Республики Польша, что, в свою очередь, делает возможным разработку методов для ведения совместных, трансрегиональных образовательных программ.

Ключевые слова: сеть высших учебных заведений, экономика, профессиональное образование.

Библ.: 11.

Загородня Алла Анатольевна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры общественных и педагогических дисциплин, Украинский государственный университет финансов и международной торговли (ул. Чигорина, 57, Киев, 01601, Украина)

E-mail: z_alla@i.ua

UDC 378.1:378.046(438)

Zagrodnia A. A. Analyzing the Network of Higher Economic Education Establishments of Different Ownerships and Different Levels of Accreditation in the Republic of Poland

The article is aimed at analyzing the network of higher economic education establishments in the Republic of Poland. Features of organization of the network of higher education establishments of different ownerships and different levels of accreditation in the Republic of Poland have been analyzed. When conducting the analysis, the author takes into consideration various factors, among which: main directions of specialist training, political and national aspects, historical experience and directions for future development. The availability and diversity of higher economic education establishments in the Republic of Poland is determined by the need and demand for trained professionals of economic profile precisely. Information about a number of higher economic education establishments in the Republic of Poland has been provided. The higher education establishments of the country must be accepted compulsorily into the European system for the exchange of students. The article specifies that an analysis of the regional education markets in Poland allows to determine the similarity of educational systems of Ukraine and the Republic of Poland, which, in turn, makes possible to develop methods for conducting collaborative, trans-regional educational programs.

Key words: network of higher education establishments, economy, professional education.

Bibl.: 11.

Zagrodnia Alla A. – Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor of the Department of Social and Pedagogical Disciplines, Ukrainian State University of Finance and International Trade (vul. Chygorina, 57, Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: z_alla@i.ua

Економічні науки – одна з наукових галузей у Польщі відповідно до постанови Центральної комісії зі ступенів і звань від 23 червня 2003 р. на визначення галузей науки і мистецтва та художніх дисциплін (М.Р. з 2003 г. Nr 40, poz. 586) [6].

Економічні науки поділяються на такі напрями:

- ★ економіка;
- ★ фінанси (з 2011);
- ★ управління в галузі економіки;
- ★ товарознавство.

Напрямок підготовки фахівців управління (а більше менеджмент) виокремився як самостійна наукова дисципліна до кінця 19 століття. З цієї позиції у сучасних вищих економічних навчальних закладах розмежовуються економічні науки і наука управління як субдисципліни [6].

Університет інформаційних технологій та менеджменту в Жешові (рік заснування – 1996) на сучасному ринку надання освітніх послуг є лідером серед недержавних вищих навчальних закладів у Польщі, що

підтверджують перші місця в загальнопольських рейтингах. У рейтингах тижневика «ВПРОСТ» (WPROST) і студентського щомісячника «ЧОМУ?» (DLACZEGO?) Університет зайняв перше місце в країні. Відповідно до рейтингу недержавних вищих навчальних закладів, які реалізують навчання на освітньому рівні «магістр», газети «ЖЕЧПОСПОЛІТА» (Rzeczpospolita) і «ПЕРСПЕКТИВИ», визнали університет найкращим у південно-східній Польщі [11].

Економічні напрями підготовки фахівців в університеті представлено такими спеціальностями: внутрішня безпека, економіка, логістика та фінансовий ринок. Це один із небагатьох вищих навчальних закладів приватної форми власності, де активно працює віртуальний університет. Науково-педагогічний персонал від початку свого існування використовує найновітніші інформаційні технології для побудови сучасної системи управління навчальним закладом. Завдяки інтенсивній праці, яка триває близько 11 років, і допомозі світового лідера ІТ, виникла унікальна система, яка оперує повною і докладною інформацією як про студентів, так і про працівників університету [11]. Слід зазначити що, на відміну від інших навчальних закладів, вибір студентами спеціальностей починається вже з першого року навчання. Але необхідною умовою створення окремих напрямків є прийняття на навчання мінімум 80 осіб, а для створення спеціальності потрібно щонайменше 60 осіб.

Університет третього віку. Основа ідея Відкритого університету – Розширена Економіка («Erga OMNES») – активація людей похилого віку, сприяння поширенню економічних знань серед людей похилого віку, особливо у світлі змін та реформування сучасної економіки та бізнесу, з якими стикаються у щоденному житті, створюючи в них нову пристрасть як спосіб дозвілля, а також використання їхнього потенціалу, знань, навичок і життєвого досвіду в обговоренні проблем сучасної економіки [2].

Освіта слухачів у Wsztechnica відбувається за циклами посеместрово (тривалість семестру з жовтня по січень включно (зимовий семестр) і з березня по червень включно (літній семестр), зі святковими перервами між семестрами. Кожен слухач може визначити для себе в Wsztechnica будь-яку кількість семестрів, передбачених базовими курсами кожного семестру. Для участі в поза класних заходах установлено окрему плату. Суму внеску і типи позакласних заходів, для яких окрема плата нараховується у процесі навчання, слухачу повідомляють до початку курсу.

Навчальна діяльність планується виключно у другу половину дня, лекційні заняття (класи) завжди проводяться в другій половині дня по четвергах; для вивчення іноземних мов пропонується навчання на мовних курсах за вибором (англійська, німецька, французька та російські мови). Для індивідуального вибору пропонують такі курси:

- ✦ мистецтво спілкування – проміжні класи англійською мовою (основний метод – бесіда);
- ✦ комп'ютерні курси – курси для формування комп'ютерних навичок за допомогою використання засобів Інтернет;

- ✦ новітні курси (редагування фото, комп'ютерна графіка, веб-дизайн, соціальні мережі, покупки в інтернеті);
- ✦ мистецькі заняття (малюнок, живопис (акварель), живопис олією на склі);
- ✦ майстерня ремесел: вітражі, плетіння, кераміка, барельєф;
- ✦ курси тренування пам'яті: група новачок – тренування пам'яті – навчання пам'яті (*Advanced Group*) – упевненості;
- ✦ спорт (нордична ходьба, фітнес, повільний потік – на вибір);
- ✦ гімнастика у воді – тренування хребта і фізичні довільні вправи в басейні з елементами аеробіки [2].

Економічний університет у Кракові (CUE) – сучасний і чітко структурований вищий навчальний заклад з традиціями, початок яких датований 1925 роком. Це одна з провідних бізнес-шкіл у країні, яка разом з тим виступає головним центром освіти і наукових досліджень. Характерною особливістю університету є широкий діапазон предметів, що викладаються. На додаток до економічних наук здійснюється викладання соціології, права, історії, філософії, хімії, біології, фізики, товару або екології. У ході навчання студенти мають можливість брати участь у міжнародних стажуваннях і практиках; реалізується багато угод про співпрацю з університетами в різних частинах світу. Студенти мають можливість отримати подвійний диплом – Краківського університету економіки та іноземного партнера університету (Німеччина, Швеція, Франція чи США). Освітні заходи здійснюється не тільки в Кракові, але і в місцевих центрах викладання для задоволення освітніх потреб місцевої спільноти.

Особливістю навчальних програм у Краківському університеті є можливість отримання різноманітних сертифікатів та професійної кваліфікації різних рівнів. Для випускників університету (а також охочих продовжити навчання в аспірантурі) пропонується низка аспірантських досліджень. Слухачам пропонується напрями MBA (Майстер ділового адміністрування) і МПА (магістр державного управління) [1].

Краківський економічний університет є одним з найбільших бізнес-шкіл у Польщі і є науково-дослідною установою з визнаною кваліфікацією в країні та за кордоном. Університетська наукова діяльність ведеться в таких напрямках: економіка і міжнародні відносини, фінанси і товар, управління. Науково-педагогічний склад університету – це авторитетна команда теоретиків і практиків, робота яких належним чином оцінена в Республіці Польщі та за кордоном. Викладацький склад університету та експертів з незалежних досліджень складається із 52 професорів і 65 осіб зі ступенем канд. наук (dr. habil), а також 7 запрошених професорів. Університетська наукова діяльність охоплює широку галузь наукових досліджень у: економіці, управлінні наукою і товарами.

Заслуговує на увагу діяльність факультету фінансів (відділ фінансів). Департамент фінансів Краківського університету економіки була створено у 2002/2003 р.

Створення Департаменту фінансів – результат інтенсивного розвитку університету в останні два десятиліття. Це знайшло своє відображення в розвитку наукових програм, що дало можливість збільшити кількість студентів, посилити науково-дослідні досягнення та видавничі заходи, організовані Департаментом економіки, Департаментом фінансів, Департаментом регіональної та всезагальної науки, Департаментом проведення дослідження із застосуванням облікових процесів мікро-, макrorівнів; забезпечити участь у наукових дослідженнях з метою захисту навколишнього середовища і фінансування. Створення Департаменту фінансів стало можливим також завдяки розвитку математичних наук та їх додатків у галузі економіки та фінансів. Не менш успішним був розвиток юридичної науки та її різних спеціальностей, у тому числі бізнес-права, господарського та цінних паперів (право, фінансове право, банківське право). Департамент фінансів – це спільний результат розвитку обох Департаментів: економіки та з питань управління, де діяв відділ математики та юридичний факультет, які на даний момент входять до складу Департаменту фінансів. Департамент фінансів сприяє проведенню власних досліджень не тільки молодими науковцями, але й зовнішніми працівниками. Департамент ініціює проведення академічних лекцій та докторських семінарів для заочної форми навчання. Починаючи з 2008/2009 навчального року, на факультеті фінансів організоване навчання в докторантурі на повний робочий день. Проводяться міждисциплінарні дослідження в галузі сучасних явищ і фінансових процесів, роль грошей в умовах ринкової економіки, дослідження у фінансовому секторі, фінансових установ, фінансових інструментів, державні бюджети, фінансові самоврядування, банківської, грошово-кредитної політики, ринків капіталу, а також у галузі теорії бухгалтерського обліку та бухгалтерського обліку фінансів [1].

Окремої уваги заслуговують школи економіки, які є досить поширеними у Республіці Польща і здійснюють підготовку фахівців економічної галузі на різних рівнях.

Однією з таких шкіл є *Школа Економіки імені Януша Корчака* (м. Дембіц). Школа Економіки забезпечує комплексну економічну освіту, вивчення математичних та гуманітарних наук. Це створює умови для вибору престижних професій і продовження навчання в різних галузях. Навчання відбувається в сучасних обладнаних лабораторіях. Учні середньої школи можуть доповнити свої навички на стажуванні у Польщі та Німеччині. Практика дозволяє іноземним випускникам нашої школи отримати контракти на роботу за кордоном [3].

У школі діє три напрями.

1. Загальноосвітній ліцей (3 роки навчання). Розширена програма для учнів 9–11 класів: математика, інформатика; англійська, історія; німецька, польська мови.
2. Професійно-зорієнтований ліцей (3 роки навчання). Економічно-адміністративна програма навчання. Освітня програма для учнів 10–11 класів.
3. Технікум (4 роки навчання). Напрями навчання: торгівельний, економічний та побутово-господарський.

Основна мета – формування соціально-емоційної зрілості, готовності до виконання різних функцій та професійних ролей, пошук заходів для досягнень успіху в школі та забезпечення розвитку особистості студента.

Школа Економіки особливістю організації освітнього процесу, вимогами до підготовки фахівці економічної галузі, термінами навчання подібна до вітчизняних Вищих професійних училищ, які забезпечують підготовку фахівців освітнього рівня «молодший бакалавр».

Економічний Університет в Катовіцах – найстаріший вищий навчальний заклад у Верхній Сілезії, який був заснований у грудні 1936 р., коли відбулося відкриття факультету промислової організації. Університет є одним із п'яти найбільших державних університетів країни та найбільшим освітнім закладом такого рівня в регіоні, де здійснюється підготовка фахівців суспільно-економічного напрямку на таких факультетах: економіки, управління, фінансів та страхування, інформатики і комунікації [5].

Університет здійснює підготовку фахівців за другим ступенем освіти, навчання здійснюється на платній основі, а також за рахунок коштів установ та організацій, які зацікавлені у підготовці фахівців конкретно визначеного напрямку чи спеціалізації.

Факультет менеджменту проводить першу ступінь (ВА) навчання як за денною, так і заочною формами, другий цикл (МА) у семи напрямках підготовки. Спеціальності визначаються після першого року навчання, а до того часу всі студенти отримують загальноосвітню підготовку. Слід зазначити, що спеціалізація активується, коли її обирають щонайменше 25 студентів. В університеті існує стипендія для студентів – іноземних громадян як на рівні підготовки бакалавра, так і в магістратурі [5].

Середня школа № 3 (*Zespół Szkół nr 3*), м. Островци – один із типів середніх загальноосвітніх навчальних закладів, на базі якої в 1995 р. створили інноваційну школу – *Вищу технічну школу*, яка стала згодом прототипом середньої школи. Новостворена освітня установа стала одним із перших вищих навчальних закладів середньої ланки у Польщі, де здійснювалася реалізація сучасних програм навчання підприємництва. Відповідно до визначених завдань підготовки майбутніх фахівців економічної галузі були відкориговані бази викладання, створена студія підприємництва, забезпечено їх належним чином комп'ютерними програмами, фільмотекою, літературою, технічним обладнанням та іншими засобами [4].

У 1996 р. був створений ZS № 3 – освітня база для першого класу навчання економічного профілю – Адміністрації. Бізнес-навчання було відмінним доповненням до технічної освіти. Отримання освіти в галузі економіки дозволило сформувати основні навички, пов'язані з професійністю особистісного функціонування ринкової економіки. Для вивчення запропоновано широкий спектр питань економічної освіти в межах роботи бухгалтерії, маркетингу та менеджменту компанії. Навички допомогли значній категорії студентства здійснити усвідомлений вибір у бік подальшого освіти і будувати свою кар'єру. Технічний випускник середньої школи може продовжувати процес після середньої освіти як у

школі, даючи назву технік (1 рік навчання), так і здобувати вищу освіту в галузях менеджменту та маркетингу, комерції, бухгалтерського обліку, банківської справи, інженерно діловодства та управління.

Економічний напрям підготовки у школі – Адміністрація (управління) – дає можливість студенту отримати за короткий час відповідний рівень професійної кваліфікації в професіях, пов'язаних зі специфікою економічного профілю служби. Випускники цього класу добре підготовлені, щоб розпочати власний бізнес. У зв'язку з цим у профільній школі були запроваджені індивідуальні семінари:

- ✦ комп'ютерна лабораторія (S. 403) – обладнана комп'ютерними програмами майстер-клавіатури, що становить програмний пакет – фінансовий телемаркетинг, Крез; наявність спеціальних словників, програми індивідуального провадження бізнесу тощо;
- ✦ студія-офіс (S. 404) – обладнана телефонами і факсами із системою внутрішнього контролю, функціональними обов'язками зв'язку; ламінування, ксерокс, багатофункціональні офісні пристрої (принтер, факс, копір, сканер в одному), знищувач паперів, гільйотини для папера та інші;
- ✦ підприємництво-семінар (S. 404).

У Вищій технічній школі запроваджена постійно діюча програма виконання робіт у напрямі МА. У співпраці з фондовою біржею учні школи Варшавського воєводства беруть участь у різних типах фінансових конкурсах та освітніх програмах (MIN): найцікавіша газетна стаття про фондовий ринок, фільм про фондовий ринок і т. ін., у систематично організованих поїздках на Варшавську фондову біржу, де студенти мають можливість брати участь у лекціях, запропонованих установами ринку капіталу. У співпраці з Фондом юніорів школа Досягнення (напрямок підготовки у Вищій технічній школі) реалізує інноваційні програми:

- ✦ прикладна економіка (діапазон охоплює ведення бізнесу студентами)
- ✦ міні-підприємство (працює молодіжне підприємство).

Прагнучи до формування професійних компетентностей, студенти, що беруть участь в SPF-програмах, проходять випробування оцінювання якості ділових навичок та отримання сертифікату Кембриджського університету (у межах налагодження співпраці між навчальними закладами). Школа організовує діяльність за межами даної програми: наприклад, опрацювання бухгалтерських та фінансових програм, здійснюються внутрішні іспити з правом отримання сертифіката навичок. Крім того, у межах економічної освіти відбуваються зустрічі з професійними консультантами, представниками банків, бізнесменами та іншими цікавими людьми [4].

Слід зазначити, що в Республіці Польща, на відміну від України, конкурентноспроможними виступають приватні навчальні заклади саме в контексті підготовки майбутніх фахівців економічної галузі.

Результати соціологічного аналізу дають можливість стверджувати, що перші недержавні вищі заклади освіти Республіки Польщі пропонували навчання з маркетингу і менеджменту, частково з економіки, але найпоширенішим напрямом (впродовж 10 років) було адміністрування, на якому навчалася у 1998 р. 165 564 студенти (із загальної кількості 306 366) [7].

Оскільки приватні вищі школи були молодими інституціями без сформованого професорсько-викладацького складу, на початку своєї діяльності вони пропонували лише бакалаврські програми (тобто програми першого рівня), проте згодом ситуація почала змінюватися. Станом на сьогодні 80 недержавних вищих закладів освіти Республіки Польща пропонують навчання першого і другого рівнів, повні магістерські програми, 225 мають дозвіл надавати освітні послуги лише першого рівня, а 11 вважаються академічними закладами освіти [8].

Завдяки широкому спектру дисциплін на вибір, як стверджують дослідники, студенти мають змогу обирати і формувати свої власні знання, розвиток свого професійного шляху. Так, в Економічному університеті Варшави на всіх спеціальностях напрямку «Менеджмент» на 2 курсі на індивідуальний вибір студентам пропонуються такі дисципліни: філософія, психологія, економічні доктрини та їх розвиток, концепції функціонування економіки та їх еволюція. Проте, вже на третьому році навчання дисципліни за вибором студента залежно від спеціальності можуть різнитися. Для студентів спеціальності «Менеджмент виробництва» цікавими для вивчення можуть бути предмети: аналіз витрат виробництва, державно-приватне партнерство, промислова політика, облік і комп'ютеризація на малих підприємствах, податкові стратегії підприємств, малі та середні підприємства в розвитку економіки тощо. Проте на вибір студентам спеціальності «Управління підприємствами» пропонуються інші навчальні курси (оцінка працівників, управління персоналом, планування і організація роботи, підприємливість, ринок праці тощо) [9].

В акредитаційних матеріалах вищих економічних приватних шкіл зазначено, що програма навчання із присудженням ступеня ліценціата повинна охоплювати 2200 годин дидактичних занять, з яких 1850 годин окреслені в стандартах навчання. Предмети, які зобов'язані вивчити усі студенти цього напрямку, поділяються на три групи: 1) предмети, які дають загальноекономічні знання (мікроекономіка, макроекономіка, економічне право, а також 2–3 на вибір: філософія, соціологія, логіка, історія економіки, економічна географія); 2) предмети напрямку (основи менеджменту, організаційна поведінка, стратегічний менеджмент, управління персоналом, управління виробництвом, управління логістикою, облік грошових коштів, фінанси, управління фінансами підприємств, основи маркетингу, ринкове та маркетингове дослідження, управління та маркетингове планування, маркетинг торгівлі та послуг); 3) загальні предмети (математика, описова статистика, основи економетрії, інформатика, іноземні мови) [10, с. 22–23].

Таким чином, тривалість навчання та рівень запропонованої економічної освіти у приватних вищих школах, здебільшого, відповідає європейським освітнім

стандартам завдяки державному контролю і одночасно незалежній оцінці якості освіти підготовки фахівців економічної галузі.

Аналіз регіональних ринків освіти Польщі дозволяє визначити схожість системи освіти України та Республіки Польща, що, своєю чергою, уможливує розробку методів для ведення спільних, трансрегіональних освітніх програм, особливо.

Вищі країни зобов'язані бути прийнятими в обов'язковому порядку в Європейську систему обміну студентів, щоб забезпечувати своїм студентам проходження навчання у відомих університетах Європи і світу (Англія, США, Канада, Німеччина, Франція, Іспанія, Італія, Австралія). Саме дотримання цих вимог сприяло впровадженню в польські вищі навчальні заклади нових стандартів і методик навчання, спрямованих більше на практичне застосування студентами отримання знань та забезпечення відповідності отриманої освіти потребам європейського ринку праці. Якість польської освіти підтверджують численні європейські рейтинги, які складені найбільш авторитетними європейськими виданнями, де польські вищі займають досить високі місця. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uekwww.uek.krakow.pl/pl/uczelnia.html>
2. Wszelchnica Polska Skola Wyzsza w Warshavie [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wszechnicapolska.edu.pl/>
3. Zespół Szkół Ekonomicznych im. Janusza Korczaka [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.szkolnictwo.pl/index.php?id=PB1207&page=4>
4. Zespół Szkół nr 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zs3ostrowiec.pl/matura.htm>
5. Економічний університет у Катовіцах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.biuro.uzhgorod.ua/index.php/18-2014-06-20-17-22-56/15-ekonomichnyjkatovice>
6. Nauki ekonomiczne [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Nauki_ekonomiczne
7. Szkoły wyższe i ich finance w 2001 r. – Warszawa : Główny Urząd Statystyczny, 2002.
8. Organizacja systemu edukacji w Polsce 2009/2010. – Komisja Europejska : Eurybase, 2010. – 340 s.
9. Гавран В. Я. Особливості підготовки фахівців-менеджерів у приватних вищих школах Польщі та України / В. Я. Гавран, М. І. Гавран [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17276/1/39-254-259.pdf>
10. System akredytacji programow ksztalcenia i szkol wyzszych. – Warszawa : Forum, 2004. – 99 s.
11. Університет інформаційних технологій та менеджменту в Жешові [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.studyinpoland.com.ua/uczelnia/universitet-informatsiyinikh-tekhnologiyi-ta-menedzhmentu-v-zheshovi-121.html>

REFERENCES

“Ekonomichniy universytet u Katovitsakh” [University of Economics in Katowice]. <http://www.biuro.uzhgorod.ua/index.php/18-2014-06-20-17-22-56/15-ekonomichnyjkatovice>

Havran, V. Ya., and Havran, M. I. “Osoblyvosti pidhotovky fakhivtsiv-menedzheriv u pryvatnykh vyshchykh shkolakh Polshchi ta Ukrainy” [Features specialists training managers in private higher schools in Poland and Ukraine]. <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17276/1/39-254-259.pdf>

“Nauki ekonomiczne”. https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Nauki_ekonomiczne

Organizacja systemu edukacji w Polsce 2009/2010: Komisja Europejska : Eurybase, 2010.

Szkoły wyższe i ich finance w 2001 r. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2002.

System akredytacji programow ksztalcenia i szkol wyzszych. Warszawa: Forum, 2004.

“Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie”. <http://uekwww.uek.krakow.pl/pl/uczelnia.html>

“Uniwersytet informatyinykh tekhnologii ta menedzhmentu v Zheshovi” [University of Information Technology and Management in Zheshev]. <http://www.studyinpoland.com.ua/uczelnia/universitet-informatsiyinikh-tekhnologiyi-ta-menedzhmentu-v-zheshovi-121.html>

“Wszelchnica Polska Skola Wyzsza w Warshavie”. <http://www.wszechnicapolska.edu.pl/>

“Zespol Szkol Ekonomicznych im. Janusza Korczaka”. <http://www.szkolnictwo.pl/index.php?id=PB1207&page=4>

“Zespol Szkol nr 3”. <http://zs3ostrowiec.pl/matura.htm>